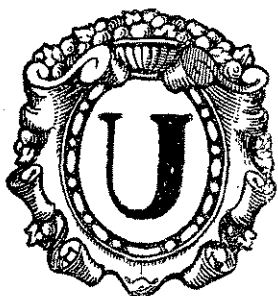




LA INTOLERÀNCIA



N dels més greus defectes, si no el més greu, de que adoleix la formació del nostre caràcter, és el de no haver pogut extirpar aquest vici tan extès, innat o hereditari, de la intolerància.

Clar que, considerat aquest defecte en el pla elevat de les lluites racials, de les pugnes entre pobles per a lograr una hegemonia efectiva en el món, s'observa que la intolerància ha causat veritables estralls, paoroses tragèdies en totes le époques i en totes les latituts.

Però malgrat aquest caràcter universal de la intolerància, pobles hi ha que'ns ofereixen l'exemple de conduir-se amb una major comprensió, cordialitat i abnegació en les lluites cotidianes que imposa la marxa ascendent de la vida llur.

En canvi, aquí, entre nosaltres, la intolerància adquireix una virulència i agressivitat extraordinàries. Tothom te un rei al cos, tothom es creu posseïdor de la veritat absoluta. No tolerém la més simple objecció a la nostra manera de pensar, a les nostres idees, a les nostres creencies. Tot lo que no s'avingui a la veritat que tenim formada per a us exclussiu, ho desdenyem orgullosament, perquè res pot ensenyar-nos aquell que no pensa com nosaltres. Les nostres discussions, en lloc de tendir a buscar la veritat, son disputes que no persegueixen altre objecte que l'anulació fulminant de l'adversari.

El fenomen s'observa amb un caràcter

tan general, que abarca a totes les classes i a totes les manifestacions de la vida. Però allí on s'observa amb caràcter més agut és en les lluites polítiques, en les doctrines religioses i en les que darrerament s'ha vingut anomenant lluites socials. En cada u d'aquests aspectes, la contraposició dels diversos idearis, de les encontrades creencies i de les distintes escoles, en lloc de lograr una major harmonia i comprensió que fessin la vida més amable, no han conseguit més que la mes aguda exacerbació dels odís, i hem contemplat esborronats com en nom d'ideals de fraternitat es cometien veritables atropells, com en nom de les més enlairades normes de moralitat es corrompién les ànimes, i com en nom de doctrines amarades del màxim sentiment de justícia s'inmolaven injustament infinites víctimes.

A voltes, la intolerància adquireix un tal grau de refinament i d'exaltació, que de causes nimies sorgeixen efectes tràgics. A Espanya, i amb més intensitat a Catalunya, aquest enunciat te una comprovació secular. Per diferències de tàctica, de procediment, de simple detall, hem vist com entre distintes col·lectivitats que perseguïen fins idèntics es declarava una guerra a mort, i homes que una mateixa idealitat els agermanava s'han caçat, s'han matat bàrbarament. I tots hem viscut, i en resten encara avui manifestacions prou intenses, aquells epissodis deplorables en que s'imposava, revolver en mà, la filiació determinada a una o altra de les tàctiques que's disputaven l'hegemonia del moviment obrer.

Apart aquestes manifestacions agudes de

la intolerància, tan deplorables, que condueixen al crim, no n'estàn pas exemptes totes aquelles altres manifestacions de la nostra vida, per mes que tinguin un caràcter més espiritual. En les polèmiques dels nostres periòdics, veiem una marcadíssima tendència, més que a destruir els càrrecs de l'adversari, a contrastar pensaments, idees, normes, etc., a ferir-lo en lo més íntim i a incapacitar-lo d'una manera absoluta. En les campanyes dels partits polítics, l'obsessió dels *leaders* no es l'exposició raonable i serena dels programes, sino la de malparlar i atacar tot lo durament possible a l'enemic d'enfront. I no diem pas res de la intolerància en matèria rel'ligiosa, que arriba a declarar pecaminós tot pensament que no acati els dogmes establerts.

*
* *

Aquesta florescència dels odis, aquests epissòdis sagnats, aquest esperit inquisidor, aquest instint d'imposar tirànicament al pròxim les creencies pròpies, son un efecte evident d'aquesta greu deformació del caràcter, que senyalem genèricament amb aquest mot: intolerància.

Hem consignat, al comensar aquestes ratlles, sense tractar d'explicar-nos-ho, si aquesta característica nostra és innata o hereditaria.

Tots els símptomes inclinen a creure que constitueix quelcom consubstancial amb nostra pròpia naturalesa. I, per damunt de tots els símptomes, el de la generalitat en qué el sufrim, doncs, no se'n eximeixen ni les intel·ligències més cultivades.

Però adhuc concedint-li aquest caràcter de fatalitat racial, cal preguntar-nos fins a quin punt és irremeiable.

Perqué no tractem d'esbrinar la causa

íntima, el punt d'on arrenca aquest sentiment morbós? No podria ésser que fos una conseqüència directa de la nostra pobresa de voluntat? Es que es fatal que l'home no logri mai el domini sobre si mateix?

S'al·ludirà, certament, nostre temperament meridional, nostra constitució impulsiva, el nostre sol, el nostre clima mediterrani, totes les causes externes que influeixen en la nostra sang i en el nostre cor. Es veritat. Som, per damunt de tot, homes de carn i ossos, mentre que altres races son homes més cerebrals, més frets, més raonadors. Però, i si la causa radiqué en els nostres sistemes d'educació, que's preocupen només d'amoblar cervells, però no de crear els caràcters?

Podria ésser que aquesta diferència entre nosaltres i altres races, no volgués dir, en rigor, més que les altres han lograt dominar, controlar les influències externes per un major grau de domini sobre si mateixos.

En definitiva, aquest és el nostre problema; lograr el domini de la voluntat sobre el temperament, si volem extirpar de nosaltres aquesta tara de la intolerància, que tant ens apropa al primitivisme.

En altres aspectes, la nostra formació espiritual té contrets mèrits força remarcables, que'ns posen a igual nivell que'ls pobles capdevaners. I això no ens ha sigut concedit pas per do graciós; sinó que ha sigut conseguit a força d'estímuls, d'adaptació, de voluntat. I si en altres aspectes hem avençat ja més d'un pas del primitivisme, no hem de lograr-ho també en aquest de la formació del nostre caràcter?...

Més anem notant que'l tema va fent-se superior a les nostres forces. Que altres esperits selectes, amb major autoritat, diguin la darrera paraula.

A. MARTI BAIGES

